

yayım kurulu

Muzaffer Evirgen,  
Çetin Karaağaç,  
Erhan Köküöz,  
Tahir Öngür

yayım yazmanı

Erhan Köküöz

teknik yönetmen

Erhan Köküöz

Sahibi

Türkiye Jeoloji Kurumu  
adına  
Doğan Perinçek

yazışma adresi

Türkiye Jeoloji Kurumu  
PK. 464, Kızılay/ANKARA

yeryuvarı ve İnsan Türkiye  
Jeoloji Kurumu yayınıdır. Üç  
ayda bir yayımlanır. Dergi,  
yayım amaç ve ilkeleri ve  
yayım kurallarına uyan her  
türülü yazıya açıktır. Dergide ya-  
yımlanan yazıların tümüyle ve-  
ya bir bölümyle başka bir  
yerde yayımlanabilmesi yazar-  
larının özel iznine bağlıdır.

abone koşulları

Dergi Türkiye Jeoloji Kurumu üyelerine bedelsiz olarak  
dağıtılır. Yıllık abone bedeli  
600 TL; her bir sayının be-  
deli 150 TL. dir.

# yeryuvarı ve insan

Ağustos-Kasım 1980



Cilt 5

Sayı 3-4

TARAFINDAN

YAYINLANIR

## İÇİNDEKİLER

Yeryuvarı ve insan	3
Görüşler:	5
Dünün ve yarının Jeoloğu	5
İ. ENVER ALTINLI	
Saha jeolojisi ve yapısal jeoloji	6
İ. ENVER ALTINLI	
Neleri tartışıyorlar Yaratılışcılık	7
TAHİR ÖNGÜR	
Yerbilimlerini mektebi tıbbiye'de ilk kez türkçe okutan hoca:	9
İbrahim Lütfi Paşa	
A. KEMAL ERGUANLI	
İnsana giden yollar: Australopithecienler—I	13
İBRAHİM TEKKAYA	
Türkiye'nin dev ammonitleri ve yaşam ortamları	19
MÜKERREM TÜRKÜNAL	
Yüksek basınç mineral parajenezleri	21
CEMAL GÖNCÜOĞLU	
Tetis kabuğunun kuzeyden güneye olan bindirmesinden önceki yitimler	30
J.F. PARROT—H. WHITECHURCH (Çev. Güner ÜNALAN)	
Tetis kuşağında ofiyolitlerle ilişkili metamorfitlerin kökeni	39
N.H. WOODCOCK—A. H.F. ROBERTSON	
(Çev. M. Cemal GÖNCÜOĞLU)	
Doğu Anadolu volkanizmasının neotektonik önemi	46
GÜLTEKİN SAVCI	



Diş Kapaktaki Fotoğraf: Apollo Uzay aracından Dün-  
yanın görünümü.

Fotoğrafta, Dünya'nın kuzey yarı külesi görülmektedir. Afrika kıtasının kuzeyi, ve Arapistan ya-  
rımadası fotoğrafın ortasındadır. Akdeniz, Türkiye,  
Yunanistan ve İtalya fotoğrafın üst yarısındadır.

Türkiye Jeoloji Kurumu

Yönetim Kurulu

Başkan

Doğan PERİNÇEK

2. Başkan

Muzaffer EVİRGİN

Genel Sekreter

Ali UYGUN

Sayman

İsmail TERLEMEZ

Kitaplık Üyesi

Ersin ŞEN

Yayım Üyesi

Erhan KÖKÜÖZ

Sosyal İlişkiler Üyesi

Volkan EDİGER

Türkiye Jeoloji Kurumu (TJK) 1946 yılında kurulmuş bulunan TJK Türkiye'de Yerbilimleri alanlarında çalışan (jeoloji, jeofizik, jeomorfoloji, madencilik, petrolcülük vb) ya da konuya ilgi duyan kişilerden bilesik 3500 kadar üyesi olan, kamu yararına çalıştığı yasal olarak kabul edilmiş bir dernekdir. Kurum yerbilimleri alanında yerbilimciler arasındaki iletişimini yayın, kurultay, sergi, arşiv, kitaplık, konferans ve gezi gibi araçlarla sağlama; yerbilimleri alanındaki uygulamaların yurt dışlarından yana olması yolunda girişimlerde bulunma; uluslararası düzeyde Türkiye yerbilimcilerinin bilgi alışverişi ve temsil edilmesine katkıda bulunma; yerbilimciler arasındaki toplumsal ilişkilerin sıklaştırılmasına bir ortam olma ve Türkiye'de yerbilim eğitiminin şekillendirilmesine katılma işlevlerini üstlenmiş bulunmaktadır.

St. Helen yanardağı püskürmesi  
TAHİR ÖNGÜR

50

Yerılık dizgelerde hidrotermal alterasyon  
TAHİR ÖNGÜR

52

Kayseri dolaylarındaki kış ile hareketleri:  
Ayvazhacılık yerkayması  
CANER ZANBAK—MUSTAFA ERDOĞAN

60

II. Mühendislik jeolojisi simpozyumu

66

Büyük projeler: Güneydoğu Anadolu projesi  
ERHAN KÖKÜÖZ

68

Yerbilimlerinde emeği geçenler:

Doç. Dr. Sadrettin Alpan

83

Mükerrem Türkünal

85

Prof. Dr. Kazım Ergin

85

Fotoğrafçılık  
ERHAN KÖKÜÖZ

87

Türkiye'de evaporitler  
ALİ UYGUN

89

Madenlerin tarihçesi: Medeniyetin ilklığında metalurji  
J.R. POSS (Çev. Erol BERKER)

95

Vanadyum  
MEHMET C. YILDIZ

97

Yeni bir vanadyum minerali: Schreyerit  
Çev. Erol ALKANOĞLU

103

Yabancı ülkelerde yerbilimleri: Belçika'da yerbilimleri  
P. BOONEN (Çev. Cemal GÜNCÜOĞLU)

105

Bolivya'da jeolojinin gelişimi  
Victor RICALDI (Çev. Tahir ÖNGÜR)

106

Yitirdiklerimiz

107

GÖLDEKİN SAVASI